

Svenskarna vill ställa om

Två av tre svenskar förändrar sina dagliga vanor med hänsyn till klimatförändringarna

Nästan alla svenskar tycker att de är klimatmedvetna, visar en ny rapport från Naturvårdsverket. Två av tre har förändrat sina dagliga transporter av hänsyn till klimatet, men på politisk nivå råder delade meningar om vad det innebär.

Varannan svensk har dåligt samvete för sin negativa påverkan på klimatet, visar en ny undersökning från Naturvårdsverket. Dessutom framgår att 70 procent upplever att det är viktigt i deras umgängeskrets att man tänker på sin klimatpåverkan.

– Klimatfrågan håller på att bli en livsstils- och identitetsfråga, säger Maria Ågren, generaldirektör på Naturvårdsverket.

Fler kvinnor än män anger att de ser sig själva som klimatmedvetna, och totalt menar nästan nio av tio att de "absolut", 26 procent, eller "i viss mån", 63 procent, ser sig själva som klimatmedvetna personer. Förutom att undersöka människors inställning till klimatfrågan har Naturvårdsverket också ställt frågor om olika åtgärder som folk konkret har vidtagit i sin vardag för att minska sin klimatpåverkan. I en jämförelse med förra året är det i genomsnitt fyra procentenheter fler som uppger att de tagit steg i den riktningen.

– Allt fler svenskar säger att de under de senaste två åren har gjort något i sitt vardagsliv för att minska sin klimatpåverkan, menar Ågren.

DEN VANLIGASTE ÅTGÄRDEN ÄR att människor källsorterar mer, vilket 83 procent svarat. Åtta av tio har minskat sin energiförbrukning i hemmet och nästan lika många anger att de i högre grad än tidigare "återanvänder saker". Det senare kan sättas i relation till att tidigare forskning visar att de samlade utsläppen från svensk konsumtion motsvarar drygt 10 ton växthusgaser per person och år, vil-

Köttkonsumtionen står för 20 procent av Sveriges klimatpåverkan i dag. 45% anger att de dragit ner på kött.

ket är 25 procent mer än de utsläpp som sker direkt i Sverige. En typ av konsumtion som i klimatsammanhang ofta redovisas för sig gäller köttprodukter, detta för att produktionen av kött globalt bidrar med mer utsläpp av växthusgaser än hela transportsektorn. I september kom en rapport från Institutet för Livsmedel och Bioteknik som visar att svenskarna fördubblade

sin köttkonsumtion mellan 1990 och 2005 och att utsläppen från den sektorn i dag står för 20 procent av Sveriges klimatpåverkan. Nu visar dock Naturvårdsverkets undersökning att närmare hälften, 45 procent, har minskat sin köttkonsumtion som en följd av en hotande klimatkris. Bland de som uppger att de "inte alls" har gjort någon sådan förändring finns en

tydlig könsskillnad, där män i högre grad än kvinnor har ett oförändrat intag av kött.

ETT SISTA OMRÅDE SOM Naturvårdsverket tittat på gäller personliga transporter, där omkring en tredjedel av de tillfrågade har låtit hänsyn till klimatet påverka deras val av semesterresor. Detta medan nästan två av tre har förändrat sina

dagliga transporter. Det senare kan komma att få bäring även politiskt, inte minst för diskussionen om motorvägsleden Förfärd Stockholm. Vänsterpartisten Jens Holm sitter i den rödgröna arbetsgruppen för klimat och miljö och tror absolut att de nya siffrorna kan bli användbara i debatten med Socialdemokraterna, som vill bygga en förfärd.

– Ett av deras starkaste argument är ju att den kommer att minska trängselproblemen i Stockholm, vilket för det första inte stämmer.

– Om vi dessutom kan visa att människor är beredda att ändra sina vanor och åka kollektivt eller cykla och gå i stället för att köra bil, så behövs ju ingen ny motorvägsled, säger Jens Holm till Arbetaren Zenit.

Anders Ygeman, miljöpolitisk talesperson för Socialdemokraterna, menar att klimatfrågan kommer att vara vägledande för den röd-gröna transportpolitiken.

– Men när det gäller Förfärd Stockholm så måste den få prövas i en alldeles egen ordning, eftersom det är en fråga som vi inte är överens om i det rödgröna samarbetet, säger Anders Ygeman till Arbetaren Zenit.

– På nationell nivå vill vi främst satsa på järnväg och kollektivtrafik, men det går inte att blunda för att vi kommer att fortsätta att åka bil i Sverige – poängen är att det ska ske på ett klimtsmart sätt.

JENS HOLM BETONAR slutligen att Naturvårdsverkets rapport visserligen är välkommen, men att människors attityder ändå inte kan få vara avgörande i klimatfrågan.

– Det är jättebra med statistik som visar att svenska folket är redo att ställa om till ett fossilfritt samhälle, menar Holm.

– Men det är också ett faktum att vi, oavsett vad folk tycker, måste vidta kraftiga åtgärder för att stoppa klimatförändringarna – och det på väldigt kort tid.

KRISTINA LINDQUIST
kristina.lindquist@arbetaren.se

